ČÁST REDAKČNÍ
EDITORIAL SECTION

POKROK

Dne 27. prosince 1916

V oznamování výsledek platí.
Zkuste "POKROK" nejdříve!
In Advertisment Results Count
Try "POKROK" First.

Jaký bude cíl příští německé kampaně?

PRO POKROK UPRAVIL OTAKAR CHARVAT

SHROUCENÍ se Rumunska vyvolává nyní dva problémy, jeden pro Teutony a druhý pro spojence. Po zdrcení rumunského odporu Němci musí se nyní rozhodnouti, mají-li následovati poslední svůj úspěch k logickému uzávěrku, dobytí Odésy, důležitého ruského přístavního místa na Černém moři, anebo podniknouti kampaň za účelem vytlačení spojenců z balkánského poloostrova. Před spojenci pak nalézá se otázka, mají-li upustiti od nového náporu na Balkáně a hledati rozhodnutí jinde, nejspíše na západě.

Soudobně Rumuni, posílení ruskými sbory, pokusí se o zastavení německého postupu a zachránění Moldavska vytrvalým odporem v krajině mezi Dunajem a sedmi hradskými Alpami. Jestliže podaří se Teutonům proloniti tuto linii, zůstane znamenitá obranná linie při řece Prut, na hranicích mezi Rumunskem a Ruskem, kam poražená vojska budou nucena ustoupiti. Druhá obranná linie bude snadněji k obhajování, ježto jedno křídlo bude spočívati na Dunaji, který v těch místech je téměř nemožným k překročení pro armádu útočící, kdežto první linie dotýkala by se Dunaje v místech, kde překročení bylo by možností za okolností, kterým čelil Mackensen jihozápadně od Bukurešti.

Můžeme téměř považovati za jisté, že Teutoni na přítomném svém tažení dostihnou řeky Prutu, uvážíme-li přítomný stav rumunských armád a nemožnost poslati dostatek ruských posilných sborů k udržení první linie. Pokusí se pak Teutoni překročiti řeku Prut a postupovati dále na Kijev a Odésu, od jihu a západu? Je dobře známo, že postup na Odésu přes Kijev byl dlouho v plánu německého generálního štábu. To bylo ale před tím, než Rumunsko vstoupilo do války a hlavním účelem tohoto tahu mělo býti zmocnění se Bessarabie, která po té měla býti nabídnuta Rumunsku za to, že připojí se k centrálním mocnostem.

Je jisto, že rychlý pád Rumunska vyvolal nejvážnější obavy v Petrohradě. Vstup Rumunska do války značnou měrou přispěl k prodloužení ruské fronty, která do té doby spočívala na rumunských hranicích, kam vedla od Baltického moře. Před Ruskem objevila se nutnost nalézti další počet mužstva a děl k ochraně dalších několika set mil fronty, ježto nikdo se nenadál, že Rumunsko v tak krátké době stane se přítěží a průchodem k útoku od nové strany. Není o tom pochybnosti, že podél řeky Prut nové a vážné nebezpečí očekává Rusy.

Jsou-li Teutoni a jejich bulharští a turečtí spojenci s to zmocniti se posic jižně od řeky Prut a dalších posic za touto řekou, pak proniknou jednou neopevněnou část východní fronty. Zabrání Kijeva a Odésy znamenalo by zmocnění se značné části jižního Ruska a zastavení obchodu důležitého černo-mořského přístaviště. Tím do značné míry postižena byla by ruská kampaň v Armenii a je možné, že mělo by to v důsledku posunutí celé přítomné ruské linie značně směrem východním.

Na druhé straně ale kampaň tato znamenala by napjetí teutonských zdrojů a velké oběti v mužstvu a střelivu. Krajiny, které byly by napadeny, nemají téměř cest a železnic. Vedle toho dlužno uvážiti, že nastává zima, která v těchto krajinách je neobyčejně prudká a svízelná. Podniknutí kampaně v přítomné době byla by opakováním velkých svízelů a obtíží krymské války. Jak svrchu podotčeno, podniknutí takové kampaně znamenalo by napjetí zdrojů centrálních mocností a hlavní břemeno zabrání nových území, zřízení ochranných linií komunikačních a napjetí síly lidského materiálu za daných okolností padlo by na Německo hlavně a je tu otázka, zda-li Německo bude dbáti podniknouti kampaň nyní, kdy není takových politických důsledků v dohledu, jako bylo před rokem, kdy jednalo se o získání vojenské síly Rumunska.

Je tu ale jiná okolnost, o které dlužno se zmíniti. Bulhaři a Turci byli ochotni připojiti se k Němcům a Rakušanům za účelem pozažení Rumunska, ježto tato země byla nepřítelem obou a rumunský vstup do války znamenal nebezpečí pro Sofii stejně jako pro Cařihrad. Ale pro Turky a Bulhary nyní armáda spojenců v Macedonii a u Soluně stává se skutečným nebezpečím a Bulhaři zvláště protestovali by proti vyžadování nových obětí v Bessarabii, jež mohly by umožniti nový úspěch spojencům na Balkáně, podobný onomu u Monastýru, kterážto ztráta Bulhary je těžce cítěna a hlavní jejich touhou je zmocniti se města tohoto znovu.

Německo nepochybně uváží nejenom hlasy Bulharska a Turecka v této záležitosti, ale i hlas řeckého krále Konstantina, který zůstal přítelem Německa přes všechno ujišťování o přízni k spojencům, které ostatně bylo vynuceno. Jeví se značná možnost, že ztratí svůj trůn. Je možné, že bude vypuzen ze své země s malou částí vojska, která mu zůstane věrnou, jestliže podaří se mu nějakým způsobem připojiti se k bulharské armádě, která právě byla vypuzena z Monastýru.

Armáda krále Konstantina není velkou a její bojovná schopnost rovněž je značně pochybnou, následkem toho, že mnoho nejlepších důstojníků ji opustilo. Jako samostatný oddíl toto vojsko sotva by mnoho dokázalo, ale po spojení se s Němci a Bulhary mohlo by býti jistě platným činitelem v náporu proti Sarrailově armádě. Po soustředění této armády v pozadí Sarrailových linií Němci jistě provedli by s Bulhary mocný nápor, kterým přinuceni byli by spojenci k ústupu z Monastýru, aby zabránili obklíčení. Jakmile Monastýr, byl by znovudobyt, cesta pro německá vojska k Larisse údolími západně od Olympu byla by otevřena.

Spojenci v Řecku nenalézají se v postavení skvělém, přes to, že mnoho práce věnovali opevnění svých linií. Společnými operacemi německo-bulharských vojsk a řeckých vojsk z pozadí snadno mohou býti vytlačeni. Je pochybno, že teutonští spojenci s Řeky a Bulhary byli by schopni zmocniti se obranných linií před Soluní, neboť tu spojencům poskytlo by značnou pomoc válečné loďstvo, ale znamenalo by to odříznutí od Strumy a zaklesnutí boju v operace zákopové. Bulharská polní armáda za pomoci Řeků a německých děl pak snadno byla by schopna udržeti spojence u Soluně v šachu.

Kdyby toto nebezpečí na Balkáně pro teutonská vojska bylo odstraněno, velké množství německých a rakouských vojenských oddílů bylo by uvolněno pro operace na jiných frontách. Bylo by pak možné provedení německého plánu, od kterého ve skutečnosti nebylo upuštěno, o vpádu do Egypta a zmocnění se Suezského průplavu. A kdyby taková kampaň byla zahájena, je možné, že obtíže transportační učinily by kampaň soluňskou pro spojence jak nevýhodnou, že bylo by od ní upuštěno. Musí býti pamatováno, že tyto obtíže transportační jsou hlavní příčinou toho, že balkánská kampaň spojenců neukázala se takovým zdarem, jak bylo očekáváno a jakým mohla se státi za jiných okolností.

Uvážíme-li velké obtíže odésské kampaně, pak zdá se nový nápor teutonský na Balkáně značnou možností. Úkolem tohoto německého náporu bylo by nejméně osvobození Řecka z nadvlády spojenců, znovudobytí Monastýru a uzavření armády spojenců v okolí Soluně. Je ale možné, že Teutoni počítali by na úplné vyčistění balkánského poloostrova od spojenců.

A co mezitím podnikali by spojenci? Až doposud všechny jejich pokusy o rozluštění otázky blízkého východu a o otevření Dardanel pro ruské loďstvo selhaly. První pokus skončil ztrátou několika válečných lodí a druhá kampaň na souši rovněž ukázala se rozhodným nezdarem. V posledním roce spojenci pracovali značně za účelem shromáždění silné armády pro kampaň na Balkáně, jejíž hlavním cílem bylo přeříznutí železnice, vedoucí z Berlína přes Bělehrad do Cařihradu. Ale Němci nyní získali následkem dobytí značné části Rumunska několik cest k dostižení svých spojenců a tak důležitost této železnice značně poklesla.

Sarrailova armáda na Balkáně je nyní bez velkého cíle, stejně jako bylo Hamiltonova armáda na Galipolském poloostrově po té, kdy Srbsko bylo zdrceno a cesta k Cařihradu otevřena. Víme dobře, že tehdy nebylo ničeho jiného na výběr, než upustiti od této nákladné galipolské kampaně. A je tu otázka: I když nyní nebudou spojenci přinuceni k vyklizení Soluně, nebudou k tomu přinuceni později vývojem událostí?

Ovšem, jsou tu ještě jiné otázky, které bude nutno uvážiti. Má býti Srbsko opuštěno? Má býti opuštěna Venizelosova vláda v Řecku? Mohou spojenci opustiti Balkán a zanechati za sebou na pospas nepříteli svoje věrné řecké a srbské přátele? Nebo mají je vzíti s sebou? Vyklizení Balkánu spojenci znamenalo by odevzdání Řecka do rukou centrálních mocností. Znamenalo by to, že pobřeží Řecka bylo by nutno blokádovati a že stalo by se výhodnou základnou pro německé a rakouské ponorky.

Poukazuje se na to, že udržování armády spojenců na Balkáně je nejlepší možnou ochranou Suezského průplavu a že nutnost čelení Sarrailovu náporu vyžaduje, aby Teutoni udržovali armádu v Macedonii a nikoliv v Syrii. Ale musíme pamatovati, že i tu došlo k změnám následkem úspěšné teutonské kampaně v Rumunsku. — Centrální mocnosti nikdy nevěřily Rumunsku a značné vojenské oddíly stále nalézaly se na pomezí, aby čelily možnému útoku, který mohl býti očekáván každé chvíle. Nyní toto rumunské nebezpečí bylo ale odstraněno a vojska, které uvolněno bude po rumunské kampani, může býti použito k náporu proti Suezu a k ohrožení Egypta.

Taková kampaň nevyžadovala by příliš velkých obětí na straně Němců. Byla by to kampaň, které Turci poskytli by co největší možnou podporu s nadšením. I kdyby nesetkala se s úspěchem, uvalila by nové břemeno na dopravní prostředky Anglie. Ale ovšem této kampani by předcházela kampaň proti Soluni, o které, jak všechny známky nasvědčují, nyní nejvíce se uvažuje v německém generálním štábu. Není o tom pochybnosti, že Německu jedná se o nové rychlé a snadné vítězství a takové zdá se možností jenom na Balkáně.

Vyjímaje rumunské bojiště, válka v Evropě je v zaklesnutí a ani malé francouzské úspěchy na západě na této pravdě ničeho nemění. Je možné, že nyní, kdy rumunská kampaň skončena, dojde k zaklesnutí boju také na řece Prut. Německo shledává, že udržování linií proti Rusku a na západě stává se stále větším břemenem. Ale nyní, kdy jeví se stále více skutečnost, že jednati bude se o válku až do vyčerpání, je hlavním účelem teutonských spojenců přikládati napjetí svým nepřátelům a současně udržovati svoje břemeno v míře co možno nejmenší. Německý generální štáb nepochybně počítá, že takovým napjetím pro spojence byla by kampaň proti Egyptu. Břemeno této kampaně neseno bylo by hlavně Turky a to ochotně. Německé dělostřelectvo a němečtí důstojníci stačili by k sesílení tureckého vojska. Anglie byla by nucena napnouti své dopravní síly, aby náležitě zásobovati mohla svoje armády v Egyptě a současně ovšem ony na evropském kontinentě.

Je pochybno, že zmocnění se Egypta teutonsko-tureckým vojskem přimělo by Anglii, aby vyjednávala o mír. Ale takové zabrání důležité kolonie by Anglii poškodilo v značné míře a otevřelo by nová nebezpečí. Je přirozeno, že Anglie napnula by veškeré své síly a v takovém případě celou svoji pozornost věnovala by záchraně Egypta.

Pohroma Rumunska, jak patrno, je jednou z nejpozoruhodnějších a největších událostí v historii přítomné války a bude míti důsledky, které není možno nyní ještě předvídati. Může vésti k novému útoku na Rusko a to takovému, který může býti současně pokusem, aby Rusko bylo odstraněno jako válečný činitel. To byla by kampaň proti Kyjevu a Odése. Ovšem tato možnost nezdá se pravděpodobnou, ježto Německo muselo by počítati s velkým risikem a muselo by čeliti největšímu napjetí svých zdrojů. Spíše kampaň proti Spojencům na Balkáně zdá se možností. Je možné že v několika následujících dnech uvidíme známky německého rozhodnutí.

OBROVITÉ DÉLO.

Toto obrovité francouzské dělo je jedním z mnohých, používaných při obraně Verdunu. O velkosti tohoto děla můžeme si učiniti představu, porovnáme-li je s dělostřelcem, stojícím podle něho. Dělo toto dopraveno bylo na místo po zvláště zřízených tratích.

Z historie svaté země

NAROZENÍ Ježíše Krista v Betlémě v Judei v pětadvacátém roce panování císaře Augusta je osovým bodem v historii civilisovaného světa. A Palestina scéna života a smrti Mesiáše, původní kolébka křesťanství, země směsice národností a cíl nespočetných dobyvatelů, obchodníků, výzkumců a prostých poutníků zaujímá ojedinělé místo mezi historickými zeměmi světa. Palestina je malou zemí, úzkým pruhem půdy, nalézajícím se mezi Arabskou pustinou a Středozemním mořem. Od severu k jihu rozšiřuje se na vzdálenost půl druhého sta mil a její rozloha je asi tak velká jako stát New Jersey anebo Massachusetts anebo asi jako polovina Anglie. Je to země obdivuhodných kontrastů. Je tu bujná květena a úrodné krajiny a vedle nich pouště a neúrodné pahorkatiny.

Judea samotná, jež jest jaksi srdcem bývalé židovské říše, je skalnatou planinou, ne příliš krásnou, ale přece ne nezajímavou. Podnebí v Svaté Zemi podobá se do značné míry onomu v Californii. Cestovatel nalezne tu mnoho zajímavostí a jistě odnese si domy trvalé.

Od dob nejčasnějších Palestina měla značnou důležitost v mezinárodních záležitostech. Dlouho před tím, než stala se domovem "vyvoleného národa" a sídlem pozoruhodné civilisace, tvořila cestu mezi dvěma velikými říšemi, Egyptem a Babylonii, a skrze její údolí putovaly nejenom obchodní karavany, ale i velké armády. Úrodné její části záhy počaly vábiti obyvatelstvo, hlavně z pustin východu, Semity, předky Arabů a židů. Tito první obyvatelé Palestiny byli kočovníky, hledajícími výhodná pastviště pro svoje stáda.

Osazování Palestiny Semity zahájeno bylo v roce 3000 před Kristem. Palestina osazena byla kmenem známým jako Kanaanští a pobřeží severní Syrie Feničany, kteří stali se v časných dobách schopnými námořníky. V průběhu následujícího tisíce let vzbudovali tito osadníci valy obehnaná města a vyvinuli i pozoruhodnou civilisaci, hlavně po způsobu Egypta a Babylonie.

Po Kanaanských přišli do Palestiny židé, kterým země značně se zalíbila a v důsledku toho zřídili si tu trvalé domovy. Tito první židé byli také kočovníci, ale většina z nich toužila po trvalých domovech. Není o tom pochybnosti, že tito noví osadníci byli vítáni panujícími faraony a že byla vykázána jim dobrá místa k osazení. Židé během následujících let vzrostli na pozoruhodnou osadu sorganisovaných kmenů. Za panování Ramsese Druhého, byl ale jejich vývoji učiněn konec a přivedeni byli do otrockého stavu. Většina jich odstěhována byla do Egypta, kde sloužili v otroctví.

Pod vedením Mojžíše vydaly se židovské kmeny do země svých předků. Byla to pouť neobyčejně dlouhá a namáhavá a po velkých zkouškách podařilo se jim konečně dostihnouti "zaslíbené země". Další historie Svaté Země jeví se nám v jasnějším světle ve vyprávění bible. Historie zabrání Palestiny Israelity, počínaje překročením řeky Jordan a dobytím města Jericha, je vylíčena v první polovici knihy Jošua. V době, kdy Israelité učinili vpád do této země, její obyvatelstvo bylo již pomíšené. Byli tu Amorité, Hittité, Perizzité, Hivité a Jebusité vedle Kanaanských. Zábor země Israelskými vyznačoval se mnohými pozoruhodnými událostmi, o kterých podrobné zmínky činí se v bibli. Území, nad kterým Israelité získali kontrolu, pomenáhlu bylo rozšiřováno, až zabrána byla celá Palestina, jak ji známe. Zábor Palestiny židy byl hlavně umožněn okolností, že Egypťané v té chvíli jevili značnou ochablost.

To umožnilo židům, aby stali se národem silným, schopným brániti se menším odporům, z nichž hlavně o Filištinských a zápasech s nimi činí se časté zmínky. Souvisí s těmito Filistinskými měsíc v důsledku zavedení různých reforem, z nichž jednou bylo také zřízení hodnosti královské. První král Israelitů, Saul, který panoval asi v roce 1020 před Kristem, zahynul v jedné z dobyvačných výprav židovských. Za panování krále Davida říše židovská pozoruhodně se rozšířila a Jerusalem učiněn kapitolem nové země. Král Šalamoun, syn Davidův, liboval si v nádheře a v důsledku toho uvalil na svůj lid značné břemeno daní. Za panování jeho syna, Rehoboama, deset severních kmenů židovských odloučilo se od říše vlastní a prohlásilo se za samostatné. Jenom dva kmeny, Judův a Benjaminův, zůstaly věrny domu Davidovu. Tyto dva kmeny usazeny byly v krajině, zvané Judea. Severní říše, daleko silnější, byla známa jako Israel. Kapitolem první byl Jerusalem a druhé Samaria. Styky obou těchto zemí byly často nepřátelské.

Neodvislost malých židovských říší byla zajištěna po nějakou dobu následkem toho, že nalézaly se příliš daleko od říší mocných a nestály za nákladné výpravy válečné. První tlak na tyto země přišel z mocné říše Assyrské, která pokoušela se dosáhnouti kontroly na územím, sáhajícím až k moři Středozemnímu. V roce 722 království Israelské bylo přemoženo a velké množství obyvatelstva odvedeno do otroctví. Po více jak století Judea zachovala si svoji samostatnost, ale po pádu Ninive v roce 606 před Kristem, kdy moc Assyřanů zdolána byla Chaldeji, také Palestina a Syrie byly zabrány. V roce 586 Nabuchadonozor udeřil na hebrejský stát, zničil Jerusalem a odvedl značnou část židovského obyvatelstva do do Babylonie. Pád Jerusalema a zničení Judee značí konec samostatnosti hebrejského národa.

Panování Chaldejců ale nemělo dlouhého trvání. Jako meteor na východním nebi zvedla se moc Peršanů pod Cyrem Velkým a Chaldea byla přemožena Persii. Při pádu Jerusalema Jeremiáš předpovídal, že otroctví židů nebude delší sedmdesáti let, ale ve skutečnosti jenom osmačtyřicet let uplynulo od té doby, kdy Cyrus dovolil návrat všem vypovězencům. Jerusalem byl znovuzbudován, ale zůstal pod panstvím Persie. Judea stala se nepatrnou provincií. V roce 333 před Kristem perská říše přemožena byla Alexandrem Velkým.

Do moci římské dostala se Judea v roce 63 před Kristem. Později ale připojena byla k Syrii a dána pod vládu prokurátora, který sídlil v Caesarii. Za panování jednoho z těchto poddaných panovníků, Herodesa Velkého, narodil se Ježíš Kristus v Betlémě, dle přijatého letopočtu v prvním roce křesťanské éry. Během života Ježíše Krista Judea byla římskou territorií a byl to emisar caesarův, Pontius Pilát, který na radu kněží a starších dal souhlas k ukřižování Ježíše Krista.

Po té následovala řada válek o Syrii a Palestinu a po různých pánech posléze Svatá Země připojena byla k říši Byzantinské. Byzantinskému panství v Syrii a Palestině učiněn byl ale konec kolem roku 636 po Kristu. Za prvního panování mahomedánů kra

RYTÍŘI Z ROKU 1916 ŽENOU SE K ÚTOKU.

Na obrázku našem spatřujeme francouzské kavéry, zvané "rytíři z roku 1916," útočícími v bitce s obnaženými šavlemi. Šavčí tito znamenitě se osvědčili v posledních bitvách.